

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อเพื่อศึกษารูปแบบการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจในแต่ละสถานการณื ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ ศึกษาแนวทางและพัฒนารูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด จำนวนทั้งสิ้น 80 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวมได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง)

ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จาก อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ อายุราชการ ประสบการณ์ในการทำงานด้านตำรวจสายตรวจ และการอบรมด้านตำรวจสายตรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 51.3 มีอายุราชการ ประมาณ 5-10 ปี ร้อยละ 35.0 และมีอายุงานด้านการทำงานสายตรวจ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 46.3 และเป็นกลุ่มนายตำรวจชั้นประทวนซึ่งมียศ สิบตำรวจโทมากที่สุด ร้อยละ 48.7 และมีระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งดังกล่าวน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 62.5 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 42.5 ส่วนหน้าที่ปัจจุบันเป็นสายตรวจรถจักรยานยนต์เช่นเดียวกัน ร้อยละ 56.3 จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือปวช. ร้อยละ 70.0 และมีอัตราเงินเดือนประมาณ 10,001-15,000 บาท/เดือน ร้อยละ 48.7 ส่วนใหญ่มีครอบครัวหรือสมรสแล้ว ร้อยละ 52.5 แต่ไม่มีบุตรร้อยละ 47.5 ด้านการฝึกอบรม พบว่า เจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาการด้านสายตรวจถึงร้อยละ 63.7 ส่วนที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรม

ในระหว่างการศึกษา มากกว่าการฝึกอบรมในระหว่างการทำงาน ส่วนประสบการณ์และความถี่ในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผชิญเหตุเกิน 30 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 38.7 และวิธีการที่ใช้ในการเผชิญเหตุส่วนใหญ่ที่เคยใช้เป็นการใช้คำพูดประนีประนอมมากที่สุด ร้อยละ 77.5 รองลงมาเป็นการใช้วิธีการใช้กำลังจับกุมทันที ซึ่งผลของการใช้วิธีเผชิญเหตุ จะเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมาคือการได้รับคำชื่นชมจากผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 38.8

แสดงให้เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคน ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความรู้ไม่มากเพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอายุราชการมาเป็นเวลานาน แต่ยังคงขาดประสบการณ์การทำงานด้านตำรวจสายตรวจเพราะปฏิบัติงานสายตรวจมาไม่เกิน 5 ปีเป็นระยะเวลาไม่นาน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจยังไม่ได้รับการอบรมความรู้ด้านการปฏิบัติงานเผชิญเหตุ และขาดอำนาจในการตัดสินใจเพราะเป็นตำรวจชั้นผู้น้อย

2. รูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

1) รูปแบบการตัดสินใจใช้วิธีการพูดประนีประนอม

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ใช้ในสถานการณ์ที่ผู้ก่อเหตุมีตัวประกันที่อาจเกิดอันตราย เช่น เหตุการณ์คนเมาจับเด็กเป็นตัวประกันโดยมีมีดเป็นอาวุธ

2) รูปแบบใช้อาวุธในการจับกุม

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จะใช้ในสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรง โดยผู้ก่อเหตุมีอาวุธและทำร้ายผู้เสียหาย หรือมีการขัดขืนการจับกุม

3) รูปแบบการใช้กำลังจับกุมทันที

เจ้าหน้าที่สายตรวจ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการใช้กำลังจับกุมทันทีในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญเหตุซึ่งหน้าและผู้ก่อเหตุมีสิ่งผิดกฎหมายในครอบครอง เช่น ผู้ที่มียาเสพติดในครอบครอง หรือกรณีที่มีผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บ

4) รูปแบบการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน

เจ้าหน้าที่สายตรวจ ส่วนใหญ่จะมีการแจ้งผู้บังคับบัญชาให้ทราบสถานการณ์เบื้องต้นเป็นอันดับแรก และขอกำลังสนับสนุนเพิ่มเติมในกรณีที่เจ้าหน้าที่สายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอในการระงับเหตุ หรือเหตุเกิดในที่ชุมชน เช่น ในกรณีที่มีกลุ่มผู้ก่อเหตุจำนวนมากหลายคน กลุ่มนักเรียนยกพวกตีกัน การเกิดอุบัติเหตุ การปล้นธนาคาร การก่อเหตุประท้วง ฯลฯ

5) รูปแบบการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เจ้าหน้าที่สายตรวจ จะใช้วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรืออาจเกิดอันตรายต่อประชาชน จึงต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ เช่น กรณีเกิดอุบัติเหตุมีผู้ได้รับบาดเจ็บ ต้องประสานรถพยาบาล หรือ เกิดเหตุเพลิงไหม้ต้องประสานรถดับเพลิง ฯลฯ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ สถานการณ์ที่มีผู้ก่อเหตุ ค่าตอบแทน เสี่ยงภัย กฎหมาย ภาระครอบครัว ความพร้อมของหน่วยสนับสนุน รูปแบบสถานการณ์ ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาวุธ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรมและประสบการณ์ ทุกปัจจัยเจ้าหน้าที่สายตรวจเห็นด้วยว่า มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษา พบว่า เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ค่าตอบแทนในการเสี่ยงภัยที่คุ้มค่า และความเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชาเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมทักษะความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ที่รับผิดชอบจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ คือยานพาหนะ อาวุธ วิทยุสื่อสาร ฯลฯ ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว และสร้างความปลอดภัยให้กับสังคม ดังนั้นเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความพร้อมทำให้มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ประกอบกับงานสายตรวจที่ต้องเผชิญเหตุบ่อยครั้ง ทำให้ต้องการค่าเสี่ยงภัยที่คุ้มค่ากับการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์อันตราย รวมทั้งผู้บังคับบัญชาที่ให้ความสำคัญต่องานสายตรวจทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดขวัญและกำลังใจ พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และการได้รับการฝึกอบรมทักษะความรู้ต่าง ๆ ย่อมทำให้การตัดสินใจมีความเด็ดขาด และทำให้สถานการณ์ที่ต้องเผชิญสามารถคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสามอันดับแรกได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจที่มีความพร้อมมีผลต่อความกล้าตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.47$) การตัดสินใจใช้วิธีการในการเผชิญเหตุขึ้นอยู่กับการมีอาวุธของผู้ก่อเหตุ ระดับการใช้กำลังและจำนวนของคนร้าย อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.25$) ค่าตอบแทนความเสี่ยงภัยที่มีความคุ้มค่าของเจ้าหน้าที่สายตรวจมีผลต่อการ

ตัดสินใจเข้าเผชิญเหตุ ($\bar{X} = 4.17$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสายตรวจมีผลต่อการตัดสินใจเผชิญเหตุ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.46$)

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ ดังนี้

ด้านผู้บริหาร

1. ผู้บริหารควรลงพื้นที่ออกตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อทราบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ เท่าเทียมกับสายงานอื่น ๆ และสรรหาบุคคลที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติงานตำรวจชุมชน
3. ควรจัดทำสถิติการปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อเป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลงาน และพิจารณาความดีความชอบได้อย่างเหมาะสม

ด้านเจ้าหน้าที่

1. ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนที่จะปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ และเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อสังคม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อการยอมรับจากประชาชน
2. ควรตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
3. การจัดอบรมพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ และการฝึกเตรียมความพร้อม และทดสอบการตัดสินใจในการเลือกใช้รูปแบบในการเผชิญเหตุที่เหมาะสม
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการอบรมให้ความรู้สายตรวจเรื่องข้อกฎหมายให้ มาก มีความรู้ความเข้าใจและแม่นยำในกฎหมายโดยเฉพาะเมื่อมีการปรับเปลี่ยนกฎหมาย เนื่องจาก

การปฏิบัติหน้าที่สายตรวจจำเป็นต้องเผชิญเหตุบ่อยครั้ง การปฏิบัติหน้าที่จึงต้องไม่ละเมิดต่อสิทธิของผู้อื่นเพื่อป้องกันการถูกร้องเรียน

5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการอบรมสร้างจิตสำนึกในการทำงาน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังสามารถ และในการทำงานควรให้ความร่วมมือกันและมีความสามัคคีในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ด้านงบประมาณ

1. ควรพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนเสี่ยงภัยให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจให้เหมาะสมเพื่อเป็นจูงใจกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินงานด้านตำรวจสายตรวจให้เพียงพอในทุกพื้นที่ และให้ความสำคัญกับงานด้านปราบปรามควบคุมไปกับการป้องกันอาชญากรรม และกำหนดนโยบายให้เจ้าหน้าที่สายตรวจปฏิบัติงานด้านมวลชนสัมพันธ์เพื่อช่วยให้การออกตรวจพื้นที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนร่วมด้วย

3. การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับปริมาณงาน ทั้งในด้านสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องที่

4. การสนับสนุนงบประมาณด้านการปรับปรุงพัฒนายานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจให้เพียงพอกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ
2. ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม